

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 51/2025-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek 1. [REDAKOVANÉ], a 2. [REDAKOVANÉ], zastúpených Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, Košice, proti postupu Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 12Er/847/2012 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 12Er/847/2012 **bolo porušené** základné právo sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.
2. Okresnému súdu Trebišov **prikazuje** v konaní vedenom pod sp. zn. 12Er/847/2012 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľkám **priznáva** finančné zadost'učinenie každej po **3 000 eur**, ktoré im **je** Okresný súd Trebišov **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Trebišov **je povinný** nahradiť sťažovateľkám trovy konania **1 268,66 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľiek do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľiek

1. Uznesením č. k. II. ÚS 51/2025-14 zo 29. januára 2025 ústavný súd prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľiek doručenú 6. decembra 2024, ktorou sa domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12Er/847/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľky sú povinnými v exekučnom konaní, v ktorom okresný súd uznesením č. k. 12Er/847/2012-52 z 8. marca 2013 zamietol ich návrh na zastavenie exekúcie (ďalej len „uznesenie o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie“).

3. Sťažovateľky proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie podali odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach tak, že uznesením pod č. k. 14CoE/84/2020-128 z 21. januára 2021 uznesenie o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (ďalej len „rozhodnutie odvolacieho súdu“).

4. Sťažovateľky uvádzajú, že okresný súd po rozhodnutí odvolacieho súdu je v napadnutom konaní nečinný, v nadväznosti na čo 8. novembra 2024 podali sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá bola vyhodnotená ako dôvodná a podpredseda okresného súdu konštatoval, že nič nebránilo súdu do 12. júna 2024 (úmrtie ďalšieho povinného [REDAKOVANÉ]) rozhodnúť. Keďže dedičské konanie po povinnom [REDAKOVANÉ] nie je ukončené, v tejto súvislosti bol vyššej súdnej úradníčke daný pokyn na bezodkladné zistenie okruhu dedičov a vydanie rozhodnutia o pokračovaní v konaní s nimi v spojení s dohľadom nad týmto konaním tak, aby došlo k vydaniu rozhodnutia v čo najkratšom možnom čase (ďalej len „vybavenie sťažnosti na prietahy“).

5. Sťažovateľky zdôrazňujú, že napriek vybaveniu sťažnosti na prietahy ako dôvodnej nečinnosť okresného súdu aj naďalej trvá. Ústavnoprávne aspekty ochrany práva na prerokovanie bez zbytočných prietahov ďalej nerozvádzajú.

6. Sťažovateľky žiadajú aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré odôvodňujú dĺžkou trvania exekučného konania a poukazom na status spotrebiteľov. Sťažovateľka v 1. rade je osobou vyššieho veku, dôchodkyňou s nízkym dôchodkom, z ktorého sa vykonávajú zrážky a tieto jej následne chýbajú pri uspokojovaní životných potrieb. Z konania má strach znásobený aj tým, že by jej z dôchodku mala byť ešte zrazená suma približne 7 000 eur, čím bude vznikajú ďalšia škoda. Predmetná exekúcia má negatívny dopad na sťažovateľky v rámci ich psychickej a majetkovej oblasti a ich postavenia v spoločnosti, keďže boli zaradené do zoznamu dlžníkov ako nedôveryhodné osoby. Z katastra nehnuteľností ako verejného registra vyplýva zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnosť vo vlastníctve sťažovateľky v 1. rade, ktorá v dôsledku uvedeného žije v strachu, aby o túto nehnuteľnosť neprišla. V dôsledku blokácie účtov sťažovateľiek bolo ohrozené uhrádzanie ich ďalších záväzkov.

7. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol, že označené práva boli postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené, okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov, priznal každej zo sťažovateľiek finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

8. Okresný súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. 1SprV/45/2025 z 20. februára 2025, ktorého súčasťou je aj prehľad procesných úkonov v napadnutom konaní.

9. Podľa stanoviska predmetný spor napriek prvku ochrany spotrebiteľa nepatrí medzi skutkovo a právne zložitejšie. Okresný súd nezistil, že by sa o vznik zbytočných prietahov pričínili sťažovateľky.

10. Okresný súd konštatuje, že počas konania došlo opakovane k zbytočným a neodôvodneným prietahom, a to v prvom období trvajúcim od zamietnutia prvého návrhu na zastavenie exekúcie povinnými po predloženie veci odvolaciemu súdu (obdobie od 8. marca 2013 do 26. júna 2020) a následne v druhom období trvajúcim od vrátenia veci odvolacím súdom (23. februára 2021) do 23. júna 2024, keď okresný súd nevykonával žiadne úkony.

11. Okresný súd poukazuje na to, že v sťažnosťou napadnutom konaní došlo k zmene zákonného sudcu a značnej fluktuácii vyšších súdnych úradníkov a súdnych tajomníkov z dôvodu odchodu do dôchodku, nástupu na materskú dovolenku, kariérneho postupu alebo ukončenia štátnozamestnaneckého pomeru. K predĺženiu obdobia konania došlo aj v dôsledku úmrtia povinného v 1. rade. Okresný súd taktiež poukazuje na počet exekučných vecí, ktorých v roku 2012 bolo 150 000, čo z objektívnych dôvodov znemožňovalo v každej z nich plynulo konať aj pri vynaložení maximálneho úsilia. Druhé obdobie nečinnosti odôvodnil dôvodmi na strane senátu, keď zákonný sudca nemal od kancelárie informáciu o stave konania, čo znemožnilo určiť ďalší procesný postup vo veci.

12. Okresný súd v závere uvádza, že všetky ďalšie skutočnosti ponecháva na úvahe ústavného súdu.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

14. Predmetom prieskumu ústavného súdu je posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k sťažovateľkami tvrdenému porušeniu základných práv na súdnu ochranu podľa č. 46 ods. 1 ústavy a na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V obsahu ostatných dvoch práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť tak, ako to ústavný súd konštantne judikuje (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 65/04).

15. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, zohľadňujúc nielen nečinnosť, ale aj nesústredenú činnosť konajúceho súdu (m. m. II. ÚS 579/2024 a tam uvedená judikatúra), sledujúc

splnenie základnej povinnosti súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (bližšie pozri II. ÚS 584/2024).

16. Klasifikáciu prietahov v konaní ako zbytočných s následným vyslovením alebo nevyslovením porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ústavný súd posudzuje vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

17. Z pohľadu kritéria právnej a skutkovej zložitosti prejednávanej veci ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie, napriek prítomnosti spotrebiteľského prvku, je potrebné považovať za bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Z doterajšieho priebehu napadnutého konania skutková či právna zložitosť veci nevyplýva, čo osvedčuje aj okresný súd v stanovisku v kontexte ním uvádzaných kritérií, s ktorými sa ústavný súd stotožňuje.

18. Po preskúmaní spisového materiálu ústavný súd zistil, že sťažovateľky svojím správaním v napadnutom konaní neovplyvnili nežiaducim spôsobom jeho dĺžku.

19. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, z ústavnej sťažnosti, vyjadrenia okresného súdu a predloženého súdneho spisu vyplýva, že napadnuté konanie na exekučnom súde začalo doručením žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie 15. mája 2012. Postup okresného súdu do zamietnutia návrhu povinných na zastavenie exekúcie 8. marca 2013 možno v zásade hodnotiť ako plynulý. Ako uviedol sám okresný súd, obdobie od 8. marca 2013 do 26. júna 2020 a obdobie od 23. februára 2021 do 23. júna 2024 je potrebné klasifikovať ako zbytočné a ničím neodôvodnené prietahy v konaní. Nad rámec uvedeného aj v ďalšom postupe okresného súdu je možné vzhladnúť zbytočné prietahy, keď okresný súd po získaní informácie o úmrtí povinného v 1. rade 23. júna 2024 až 13. novembra 2024 zisťoval stav dedičského konania. Následne bol jeho postup závislý od výsledku dedičského konania a jeho postup je možné hodnotiť ako plynulý. V súhrne tak ide o obdobie skoro 12 rokov, ktoré je možné klasifikovať ako zbytočné prietahy. K obrane okresného súdu ústavný súd poznamenáva, že žiadny z ním uvádzaných argumentov nie je spôsobilý ospravedlniť obdobia nečinnosti, ktoré ústavný súd v napadnutom konaní vzhladol. Okresnému súdu nič nebránilo rozhodnúť do času, kým povinný v 1. rade zomrel, čím nie je možné ospravedlniť ani obdobie nečinnosti okresného súdu po zistení tejto skutočnosti do 13. novembra 2024, keď zisťoval stav dedičského konania.

20. S poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania poznamenanú nedostatočne efektívnou činnosťou okresného súdu, ako aj dlhšími úsekmi jeho nečinnosti ústavný súd dospel k záveru, že prietahy v napadnutom konaní boli spôsobené práve postupom okresného súdu, ktorý nepostupoval v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu.

21. Sťažovateľky sa v ústavnej sťažnosti domáhali aj vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu. Súhrnná dĺžka obdobia zbytočných prietahov v trvaní skoro 12 rokov, a tým podmienená celková dĺžka napadnutého konania (ktoré ani ku dňu rozhodovania ústavného súdu o podanej ústavnej sťažnosti

nie je právoplatne skončené) podľa názoru ústavného súdu dosahuje intenzitu predstavujúcu zásah aj do samotnej podstaty práva sťažovateľiek na súdnu ochranu.

22. Ústavný súd tak dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

23. V nadväznosti na vyslovenie porušenia práv ústavný súd v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľiek podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

24. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti žiadali priznať finančné zadosťučinenie pre každú z nich 3 000 eur.

25. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

26. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci (predovšetkým celkovú dĺžku napadnutého konania a neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu) považoval za potrebné priznať sťažovateľkám finančné zadosťučinenie. Majúc na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval za primerané priznať sťažovateľkám nimi požadované finančné zadosťučinenie, každej po 3 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľkám (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania pred ústavným súdom v celkovej sume 1 268,66 eur (bod 4 výroku nálezu).

28. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. V zmysle § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb, pričom zníženie sa uplatní pri zastupovaní druhej a ďalšej osoby. Vychádzajúc z uvedeného, hodnota jedného spoločného úkonu právnej služby spolu s režijným paušálom v tomto prípade predstavuje 528,61 eur. Ústavný súd sťažovateľkám priznal náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti).

29. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľiek zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právneho zástupcovi sťažovateľky vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 ústavný súd použil sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 %. Náhrada trov so zvýšením o 20 % DPH predstavuje celkom sumu 1 268,66 eur.

30. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľiek (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2025

Luboš Szigetí
predseda senátu